

ORIMAATTILA

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2024

Johdanto

- Orimattilan kaupunki on määrätietoisesti edistänyt kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia viime vuosina. Nyt laadittu kävelyn ja pyöräilyn kokonaisvaltainen edistämishohjelma on luonteva jatko kestävään liikenteen edistämistyölle.
- Edistämistyö pohjautuu valtakunnalliseen tavoitteeseen lisätä kävely- ja pyöräilymatkojen määrää 30 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2018 tasoon verrattuna.
- Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen nähdään tärkeänä niiden lukuisten hyötyjen vuoksi:
  - Edullisia ja tasa-arvoisia tapoja liikkua
  - Arkiliikunta lisää terveyttä ja hyvinvointia
  - Monipuoliset liikkumismahdollisuudet luovat toimivaa ja turvallista liikennejärjestelmää
  - Meluttomat ja saasteettomat kulkumuodot ovat osa viihtyisää ja elinvoimaista ympäristöä
  - Auttavat edistämään energia-, ympäristö- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamista

Lähtökohdat

- Nykytilanteessa noin **joka viides matka (19 %)** Orimattilassa tehdään kestävillä kulkutavoilla (jalankulku 14 % matkoista, pyöräliikenne 3 % ja joukkoliikenne 2 %).
- Valtakunnallisesti tavoitteena on kasvattaa jalan ja pyörällä tehtyjen matkojen määrää 30 % vuoteen 2030 mennessä.
- **Jatkossa joka neljäs matka tulisi tehdä kestävillä kulkutavoilla.**
- Orimattilassa 11 % asukkaista asuu 1 km:n kävelymatkan päässä Orimattilan keskustasta ja noin puolet 3 km:n pyörämatkan päässä keskustasta.
- UKK-instituutin arvion mukaan liikkumattomuus aiheuttaa noin 4,5 miljoonan euron yhteiskuntataloudelliset kustannukset Orimattilassa joka vuosi.

Visio

Edistämishjelman visio on:

"Poljetaan ja kävellään - nautitaan Orimattilan luonnosta yhdessä!"

Vision tueksi on laadittu seitsemän konkreettista linjausta vuoteen 2035. Linjaukset on esitetty seuraavalla sivulla.

Orimattilan kaupunki

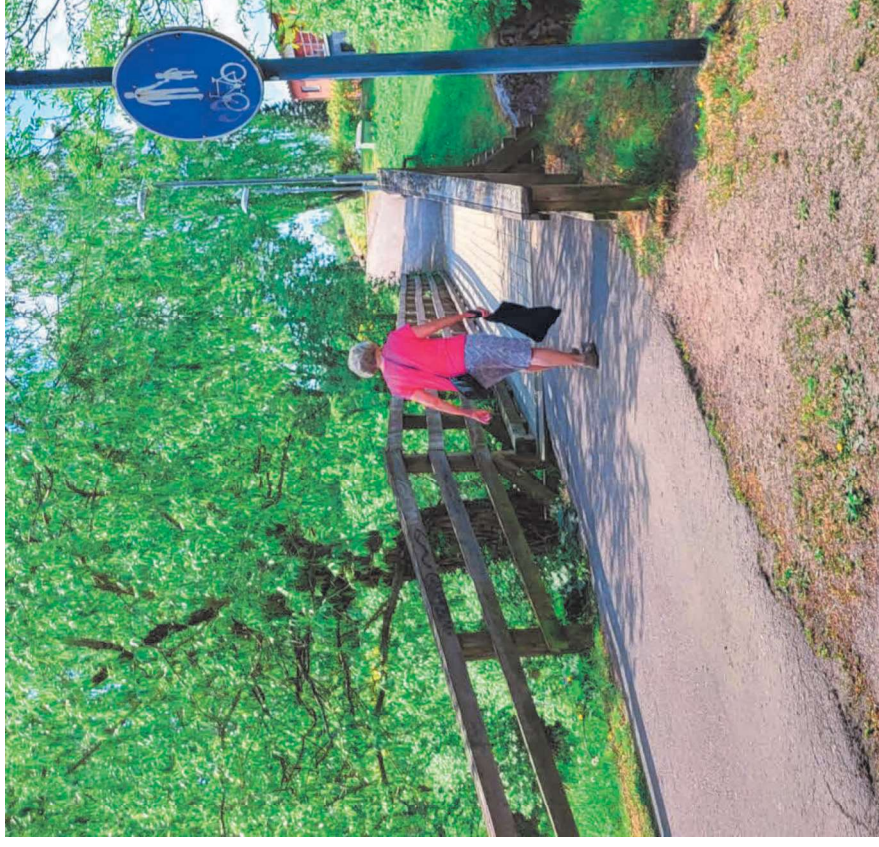
@orimattilakaupunki

Tavoitteet

1. Helposti saavutettavat keskeiset palvelut ja työpaikat
2. Tasavertaiset liikkumismahdollisuudet kaikille
3. Kaupungin sitoutuminen edistämistyöhön
4. Myönteinen viestintä kävelystä ja pyöräilystä
5. Turvalliset jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikenneyhteydet
6. Kävely- ja pyöräily-ystävällinen infra
7. Selkeä opastus reiteillä ja tiedotus reiteistä

Toimenpideohjelman rakenne

- Toimenpideohjelma on jaettu kolmeen pääteemaan:
  - Edistämistyön perusta
  - Asenteet ja liikkumistottumukset
  - Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet
- Kunkin pääteeman sisällä on tunnistettu kärkitoimenpiteitä, joilla voidaan edistää kävelyä ja pyöräilyä mahdollisimman tehokkaasti Orimattilassa.
- Kolmen pääteeman lisäksi työn aikana tunnistettiin infrakohteita, joiden toteuttaminen parantaisi jalankulku- ja pyöräilyväylien laatua ja kattavuutta.

Toimenpiteet: Edistämistyön perusta

Riittävät rahoitus- ja henkilöresurssit, yhteistyön koordinoiminen, johdon ja päättäjien sitoutuminen sekä kattava tilannekuva kokonaisuudesta ovat tärkeitä, jotta päätöksenteko voi perustua mahdollisimman luotettavaan tietoon.

Maankäytön ja liikenteen suunnitteluun liittyvät periaatteiden avulla mahdollistetaan muun muassa palveluiden saavutettavuus turvallisesti ja esteettömästi jalan ja pyöräillen.

Kärkitoimenpiteiksi määritettiin seuraavat:

1. Johdon ja päätöksentekijöiden sitoutuminen
2. Riittävien resurssien varmistaminen
3. Edistämistyön organisointi ja seuranta
4. Maankäytön ja liikenteen suunnittelun periaatteet

Toimenpiteet: Asenteet ja liikkumistottumukset

Kannustetaan asukkaita valitsemaan kävely tai pyöräily. Kampanjoinnin, tiedon lisäämisen ja myönteisen ilmapiirin merkitys on suuri.

Panostetaan lasten ja nuorten liikennekasvatukseen.

Keskeiset toimenpiteet liittyvät liikennekasvatukseen, viestintään ja tiedottamiseen, joilla pyritään edistämään jalankulku- ja pyöräliikenteen kulkutapaosuuksien kasvua.

Kärkitoimenpiteiksi määritettiin seuraavat:

1. Aktiivinen ja yhdenmukainen viestintä
2. Kampanjat ja tapahtumat
3. Kävely-, pyöräily- ja virkistysreiteistä tiedottaminen
4. Yhteistyö työnantajien kanssa
5. Elinikäinen liikennekasvatus

Toimenpiteet: Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet

Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksien nostamiseksi ja turvallisuuden edistämisen osalta on koottu keskeisiä parantamis- ja kehitystoimenpiteitä, jotka koskevat jalankulku- ja pyöräilyväyliä yleisellä tasolla.

Kärkitoimenpiteiksi määritettiin seuraavat:

1. Esteettömyys, turvallisuus ja viihtyisyys
2. Opastus ja viitoitus
3. Väylien kunnossapito
4. Laadukkaat matkaketjut ja pyöräpysäköinti
5. Turvalliset koulureitit
6. Jalankulku- ja pyöräilyverkkoa täydentävät reitit
7. Saavutettavat virkistysalueet

Infrakohteet

Toimenpiteiden suunnittelu vaatii tarkempaa suunnittelua, ja niiden sisältö voi muuttua suunnittelun edessä tai esimerkiksi rahoitussyistä.

Tärkeimmiksi parannustoimenpiteiksi on tunnistettu tällä hetkellä seuraavat kohteet:

1. Myllytien pysäkin parantaminen (mm. katos, pyörätelineet, penkki, roska-astia, valaistus)
2. Artjärventien, Pakaantien ja Erkontien liittymäalueen parantaminen turvallisemmaksi ja sujuvammaksi
3. Lahdentien parantaminen Latolantien ja Puistolantien välillä (mm. valaistuksen, suojaiteiden ja pysäkin parantaminen)
4. Puistotien parantaminen (mm. valaistuksen, suojaiteiden ja esteettömyyden parantaminen sekä näkemäraivaukset)
5. Jokivarren koulun ympäristön parantaminen Viljamaantiellä (mm. pysäkin, valaistuksen ja pyöräpysäköinnin parantaminen, ajonopeuksien hillitseminen ja näkemien parantaminen)
6. Pennalantien parantaminen Uutisentien ja Pasinanraitin välillä (mm. pysäkin, valaistuksen ja suojaiteiden parantaminen)

Seuranta

- Säännöllisellä seurannalla varmistetaan edistämistyön vaikuttavuus.
- Seurantaa varten tarvitaan mittareita, jotka kuvaavat tapahtunutta kehitystä pidemmällä aikavälillä.
- Orimattilan kävelyn ja pyöräilyn määrälliset tavoitteet vuoteen 2035 mennessä on listattu seuraavalle sivulle.

Mittarit

- 1. Matkamäärien kasvu:** Lisätään kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta 30 % nykytilanteeseen verrattuna, eli kestävien kulkutapojen osuus kasvaa 19 %:sta 25 %:iin.
- 2. Liikenneturvallisuus:** Vähennetään kävelijöille ja pyöräilijöille tapahtuneet henkilövahinko-onnettomuudet nolllaan (nykyisin noin 3 kpl/vuosi).
- 3. Rahoituksen takaaminen:** Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen varataan laskennallisesti vähintään 9 euroa asukasta kohden vuosittain, eli määräraha on yhteensä ainakin 140 000 euroa/vuosi. Määrärahasta voidaan rahoittaa infran kehittämisen lisäksi viestintään ja tempausten järjestämiseen liittyviä toimia.
- 4. Koordinointi:** Yksi henkilö työskentelee kaupungilla kävelyn, pyöräilyn ja matkaketjujen koordinoititehtävissä osa-aikaisesti (vähintään 0,25 htv).
- 5. Seuranta:** Toimenpideohjelman edistymistä seurataan poikkihallinnollisesti vuosittain.

Loppusanat

- Lihasvoimaisen liikkumisen edistäminen kokonaisvaltaisesti on tärkeää infran kehittämisen rinnalla.
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämistyö kytkeytyy muun muassa lasten ja nuorten liikkumiseen, asenteisiin ja tottumuksiin sekä matkaketjujen hyödyntämiseen.
- Orimattilalaisilla oli mahdollisuus vaikuttaa työhön vastaamalla kaikille avoimeen kyselyyn jalankulun ja pyöräilyn olosuhteista.
- Edistämishjelmaa olivat laatimassa kaupungin eri hallintokuntien edustajat ja sidosryhmät sekä konsulttina Ramboll Finland Oy 2-11/2024.
- Hanke sai Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta kävelyn ja pyöräiliikenteen edistämishjelmien valtionavustusta vuodelle 2024.

Lisätietoja

- Orimattilan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman koko [digiraportti](#)

- Yhteyshenkilöt:
  - Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari-Pekka-Rajaranta
  - Suunnittelu- ja vihertyöasiantuntija Mari Kauppinen

(Kaupungin sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@orimattila.fi)